

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

6. marts 1869

Lov om Værnepligt.

(Justitsministeriet.)

Vi Christian den Niende osv., G. v.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Enhver Mand, der har Indfødsret, er Værnepligten undergiven. Dog ere de, der ere fødte paa Island, Færøerne eller de danske Besiddelser udenfor Europa, fritagne for Værnepligten, saalænge de ikke erhverve fast Hjem her i Landet.

§ 2.

De, der ikke have dansk Indfødsret, blive, forsaavidt ikke Overenskomst med en fremmed Stat eller undersaatlig Forhold til en saadan er til Hinder derfor, Værnepligten undergivne, naar de erhverve fast Hjem her i Landet.

§ 3.

Der gives alle dem, som efter det fyldte 15de Aar have udstaaet Strafarbeide og som paa Grund deraf ville være at udelukke fra Tjenesten i Hæren og Søværnet, Vedtegning derom i Rullen, for at de i fornødent Fald kunne anvendes ved særlige Arbeidscommandoer eller paa lignende Maade, indtil de opnaae den Alder, med hvilken Værnepligten i Almindelighed ophører. Naar der meddeles dem Æresoprejsning udslettes Vedtegningen.

§ 4.

Værnepligten opfyldes enten i Hæren eller ved Søværnet (Flaaden og Orlogsværftet) derved, at den Værnepligtige efter opnaaet 18 Aars Lægdsrullealder (jfr. § 53) i en vis Tid, efter de derom givne nærmere Regler, anvendes enten som Frivillig eller Udskreven i en af de Tjenestegrene, som ommeldes i de for Hærens og Søværnets Ordning givne Love, eller som Befaren. Alle befarne Værnepligtige (§§ 8 og 31) aftjene deres Værnepligt ved Flaaden. De betragtes uden foregaaende Sessionsbehandling som udskrevne til Søkrigstjeneste og ansees som Hjemforlovede med Ret til at søge deres Erhverv hvorsomhelst, forsaavidt Saadant ikke kommer i Strid med de i det Følgende fastsatte Bestemmelser. De kunne uden Hensyn til deres Alder indkaldes til Tjeneste paa Flaaden efter de i det Følgende derom givne nærmere Regler (§§ 29, 37). Udenfor de i Lovene om Hærens og Søværnets Ordning nævnte

Undtagelser kan Ingen i Fredstid antages til Tjeneste ved Hæren eller ved Søværnet som Frivillig, medmindre han forud er funden tjenstdygtig af en Session eller er optagen i Sørullen (jfr. dog § 15).

§ 5.

Enhver dansk Undersaat skal, uden Hensyn til om han endnu ikke har paabegyndt Aftjeningen af sin Værnepligt eller har udtjent, være Pligtig til, naar Landet udsættes for fjendtligt Overfald, da paa Opfordring af Kongen eller af dem, som af Kongen dertil ere bemyndigede, at gribe til Vaaben eller udføre den Tjeneste, hvortil han maatte blive ansat.

Om Rigets Inddeling i Udskrivningskredse, samt om de ved Udskrivningsvæsenet ansatte Embeds, og Bestillingsmænd.

§ 6.

Riget deles i 6 Udskrivningskredse:

1ste Udskrivningskreds omfatter Staden Kjøbenhavn samt Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter.

2den Udskrivningskreds omfatter Holbæk Amt (med Undtagelse af Samsø og hosliggende Øgruppe), Sorø, Præstø og Maribo Amter.

3die Udskrivningskreds omfatter Odense og Svendborg Amter, samt Veile Amt med Undtagelse af Bjerge, Hatting og Nørvang Herreder og Kjøbstaden Veile.

4de Udskrivningskreds omfatter Aarhus Amt med Samsø og hosliggende Øer, Ribe og Randers Amter samt Bjerge, Hatting og Nørvang Herreder med Kjøbstaden Veile.

5te Udskrivningskreds omfatter Viborg, Ringkjøbing, Thisted, Aalborg og Hjerting Amter.

6te Udskrivningskreds omfatter Bornholms Amt.

I hver Udskrivningskreds ansættes en Udskrivningschef, der udnævnes af Kongen. Udskrivningschefen i 1ste Kreds styrer tillige som Lægdsforstander Lægdsvæsenet i Kjøbenhavn. Commandanten paa Bornholm er Udskrivningschef i 6te Kreds; tillige underlægges Lægdsvæsenet i Kredsen ham som Lægdsforstander. Iøvrigt underlægges Lægdsvæsenet vedkommende Politiembedsmand som Lægdsforstander.

Med Hensyn til Lægdsvæsenets Ordning forbliver det indtil Videre ved det hidtil Bestaaende, dog at Lægds mændenes Beskikkelse, forsaavidt den skeer udenfor den aarlige Session, foretages af Udskrivningschefen og Lægdsforstanderen.

I Kjøbenhavn ansætter Justitsministeren en Mønstringsbestyrer, der underordnes Udskrivningschefen i 1ste Kreds.

Udenfor Kjøbenhavn underlægges Bestyrelsen af de Forretninger, der vedkomme de Søfarendes Udog Afmønstring, vedkommende Udskrivningschef, forsaavidt han har Bopæl, hvor Mønstringen skeer, og ellers de Embedsmænd, for hvilke Toldclareringen foregaaer. Sportlerne for Skibsbemandingslisters Affattelse og Paategning tilflyde i Kjøbenhavn Statskassen, men udenfor Kjøbenhavn de Embedsmænd, som bestyre Ud- og Afmønstringen, hvilke ogsaa ere berettigede til at oppebære Betaling for Forhyringscontracters Udfærdigelse, forsaavidt der paa Stedet ikke er ansat nogen Vaterschout.

Om de Værnepligtiges Optagelse i Rullerne.

§ 7.

Enhver Mand bliver med opnaaet 17 Aars Lægdsrullealder at optage i Lægdsrullen. Til den Ende skal, efter forudgaaet offentlig Kundgjørelse i October Maaned fra Lægdsforstanderen, Enhver i Løbet af November og December i det Aar, i hvilket han fylder sit 17de Leveaar, melde sig hos Lægdsbestyreren (Lægdsforstanderen eller Lægdsmanden) paa det Sted, hvor han er bosat; tillige afgiver han sin Døbe- eller Fødselseddél (see Lov af 4 Marts 1857 § 2), som til dette Brug udstedes uden Betaling, og opgiver sin Bopæl i Lægdet (jfr. § 48) for Lægdsbestyreren, der meddeler ham et Indtegningsbeviis om hans Optagelse i Rullen.

De i § 1, andet Punktum, og § 2 ommeldte Personer, der erhverve fast Hjem her i Landet, forinden de have opnaaet 32 Aars Lægdsrullealderen, skulle ligeledes melde sig til Optagelse i Lægdsrullen (§ 49).

Overtrædelse af denne Pligt straffes med Bøder fra 2 til 20 Rd. Har den Skyldige undladt Meldingen, for at unddrage sig Værnepligten, kan han straffes med Fængsel. Den, der ikke har meldt sig til Optagelse i Lægdsrullen, forinden den Session holdes, paa hvilken han skulde behandles til Udskrivning, og som udebliver fra denne Session, straffes med Fængsel.

§ 8.

Enhver Værnepligtig, der har opnaaet i det Mindste Halvbefarenhedsgrad (§ 31), overføres til eller, forsaavidt han endnu ikke er optagen i Lægdsrullen (§ 49), optages i Sørullen. Den i Sørullen optagne Værnepligtige, der ikke længer beskjeftiger sig med Søfart, har Ret til at føres over til Lægdsrullen (§ 32).

Om Sessionerne.

§ 9.

I hver Udskrivningskreds holdes aarlig en ordentlig Session, paa hvilken Udskrivningen af det ikke befarne værnepligtige Mandskab saavel til Hæren som

til Søværnet foregaaer. Tiden og Stedet for Sessionens Holdelse saavelsom de nærmere Regler for Forretningsgangen fastsættes af Justitsministeren. Overordentlige Sessioner kunne holdes efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse.

Sessionen bestaaer af: Udskrivningschefen, der er Formand, to i Kjøbenhavn af Communalbestyrelsen af dens egen Midte, i Kjøbstæderne af Byraadet af dets egen Midte valgte Medlemmer for den Kjøbstads Vedkommende, for hvilken Sessionen holdes, et af Amtsraadet af dets egen Midte valgt Medlem for de Lægders Vedkommende, der henhøre til den paagjældende Amtsraadskreds, et af Sogneraadet af dets egen Midte valgt Medlem for det eller de Lægders Vedkommende, der henhøre til den paagjældende Sognecommune, Lægdsforstanderen.

Desuden kunne to Officerer, ordentligviis een af hvert Værn, og i 6te Udskrivningskreds tillige den ved Væbningen fungerende Auditeur beordres at tiltræde Sessionen som stemmeberettigede Medlemmer.

Sessionens Beslutninger afgjøres ved Stemme fleerhed. I Tilfælde af Stemmeliged gjør Formandens Stemme Udslaget. Undersøgelsen af Mandskabet foretages i Reglen af militaire Læger. Ved Undersøgelsen bør mindst to Læger være tilstede.

§ 10.

Sessionen har deels en dømmende deels en udøvende Myndighed. Den afgjør med dømmende Myndighed:

Spørgsmaal om, hvorvidt en Person er Værnepligten undergiven eller ikke, samt om Vedtegninger efter § 3 eller disses Udsettelse;

Spørgsmaal om, hvorvidt en Værnepligtig i Henhold til Bestemmelserne i denne Lovs §§ 39, 40 og 43 har Ret til at udslettes af Rullen;

Spørgsmaal om, hvorvidt en Værnepligtig i Henhold til Bestemmelserne i denne Lovs § 38 tredie Stykke eller § 41 skal henregnes til et tidligere eller senere Udskrivningsaar end det, i hvilket han er indtraadt i Tjenesten, eller til hvis Aldersclasse han i Henhold til den ham overgaaede Udskrivning henhører; Spørgsmaal om en Værnepligtigs Alder, forsaavidt denne faaer Indflydelse paa hans Stilling til Værnepligten;

Spørgsmaal om en Værnepligtigs Ret til fra Sørullen at overføres til Lægdsrullen (§ 8); samt iøvrigt de Værnepligten vedkommende Sager, der af Justitsministeren henvises til Afgjørelse af Sessionen ved Kjendelse.

Naar et af de ovennævnte Spørgsmaal foreligger Sessionen til Afgjørelse, kan den Paagjældende fordrø det afgjort ved en af Grunde ledsaget Kjendelse, Stilles ikke nogen saadan Fordring, kan Sagen afgjøres ved en Vedtegning i Rullen, men dennes Virkninger kunne da af Justitsministeren stilles i Bero, og Sagen

henvises til Afgjørelse ved Kjendelse enten paa en overordentlig eller næste ordentlige Session.

Den, der æsker Sessionens Afgjørelse af et af de ovennævnte Spørgsmaal, kan ikke fordrer Sagen udsat, men maa ved sit Møde for Sessionen have de Beviisligheder, hvorpaa han vil støtte sin Paastand, paa rede Haand; han har Ret til at fremlægge eller lade fremlægge et skrevet Indlæg, samt til kortelig at fremsætte sin Sag mundtlig. Sessionen kan dog, naar den dertil finder Grund, udsætte Sagens endelige Afgjørelse til et senere Møde. Sessionens Kjendelser og Vedtegninger i Sager, i hvilke den handler med dømmende Myndighed, kunne indankes for Høiesteret. Indankningsfristen er den i Lovens 1 - 6 - 14 fastsatte Tid af Aar og Dag, men Virkningen af den den Paagjældende i Henhold til Kjendelsen eller Vedtegningen overgaaede Udskrivning standses ikke ved Sagens Indankning for Høiesteret, medmindre det i saa Henseende Fornødne er foretaget inden 4 Uger, efterat Kjendelsen er afsagt eller Vedtegningen given.

For Høiesteret kunne nye Indsigelser og nye Beviisligheder gjøres gjældende. Sagen fremmes ved Høiesteret med samme Hurtighed som Justitsvæsenets Sager, Om de Værnepligtiges Forpligtelse til at fremstille sig for Sessionen.

§ 11.

Forpligtede til personlig at fremstille sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling ere:

- 1) Enhver ikke befaren Værnepligtig, der i det Aar, for hvilket Sessionen holdes, opnaaer 22 Aars Lægdsrullealderen og opholder sig heri Landet, forsaavidt han ikke faaer Udsættelse til en senere Session (§ 14), eller allerede er indtraadt i Tjeneste som Frivillig og som saadan aftjener sin Værnepligt, eller paa en tidligere Session er endelig behandlet;
- 2) Enhver Værnepligtig, der paa en af de 3 foregaaende Sessioner har faaet Udsættelse, forsaavidt den tilstaaede Udsættelse er udløben, eller Sessionen holdes i Krigstid (§ 14);
- 3) Enhver Værnepligtig, hvis endelige Behandling af Sessionen for det foregaaende Aar er bleven udsat (§§ 16, 17 og 21);
- 4) Enhver Værnepligtig, der først efter at have opnaaet den sædvanlige Udskrivningsalder bliver værnepligtig eller vender tilbage her til Landet uden tidligere at have opfyldt sin Forpligtelse til at fremstille sig for Sessionen (§§ 49 og 50);
- 5) Enhver, der har undladt at fremstille sig for en tidligere Session, for hvilken han var pligtig at møde, forsaavidt han ikke er bleven afgiven til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet (§ 13);
- 6) Enhver af vedkommende Afdeling eller militaire Myndighed som for Tiden utjenstedygtig hjemsendt Værnepligtig (§ 17);

7) Enhver Værnepligtig, der af Udskrivningschefen navnlig tilsiges til Møde for Sessionen.

De med Søfartsbog forsynede Værnepligtige kunne møde paa Sessionen udenfor det Sted, hvor de staae i Rullen.

§ 12.

Berettigede til at fremstille sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling ere:

1) Enhver Værnepligtig, som i det Aar, for hvilket Sessionen holdes, opnaaer mindst 18 Aars Lægdsrullealderen (§ 15),

2) Enhver Værnepligtig, der paa en tidligere Session har faaet Udsættelse, uagtet den tilstaaede Udsættelse endnu ikke er udløben;

3) Enhver befaren Værnepligtig, der vil fordre sig overført til Lægdsrullen (§§ 8 og 32);

4) Enhver i Lægdseller Sørullen optagen Værnepligtig, der anseer sig berettiget til paa Grund af Utjenstedygtighed eller af andre særlige Grunde at udslettes af Rullen.

§ 13.

Den, som i Fredstid uden lovligt Forfald udebliver fra den Session, for hvilken han i Henhold til § 11 Nr. 1 6 er pligtig at fremstille sig, straffes med Bøder fra 10 til 200 Rd. Han kan ikke paa en senere Session benytte den ved denne Lovs § 14 hjemlede Ret til at faae Udsættelse.

Udebliver han anden Gang eller oftere uden lovligt Forfald fra Sessionen, straffes han med Fængsel. Dog kan ogsaa i dette Tilfælde under formildende Omstændigheder Bøder fra 20 til 200 Rd. ikjendes, navnlig naar det af den Paagjældendes Legemsbeskaffenhed klart fremgaaer, at han er uskikket til al Krigstjeneste, eller han ved en forud for Dommens Afsigelse gaende Sessionsbehandling er bleven funden utjenstedygtig. Naar Nogen trende Gange uden lovligt Forfald er udebleven fra Sessionen, bliver der at lægge Beslag paa den Formue, som han maatte besidde eller erhverve her i Riget, indtil han kommer tilstede, eller hans Formue paa Grund af hans Død eller ifølge de i F. 11 September 1839 foreskrevne Regler tilfalder, hans Arvinger, og han kan derhos, naar han træffes og af Udskrivningschefen skjønnes tjenstedygtig, strax, efter, sin Brugbarhed afgives til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet.

Den, som i Krigstid uden lovligt Forfald udebliver fra den Session, for hvilken han er pligtig at fremstille sig, straffes med Fængsel. Han kan, saafremt han af Udskrivningschefen skjønnes tjenstedygtig, strax efter sin Brugbarhed afgives til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet. Værnepligtige, der ikke efterkomme den dem i Henhold til § 11 Nr. 7 givne Tilsigelse til Møde for Sessionen, straffes med Bøder fra 2 til 20 Rd. Vedtegninger om Behandling efter

denne Paragraph bortfalde, naar lovligt Forfald senere godtgjøres for Sessionen eller, for søfarende Værnepligtige Vedkommende, for Udskrivnings-chefen.

Om Sessionsbehandlingen.

§ 14.

I Fredstid kan Enhver, naar han for Sessionen derom fremsætter eller lade fremsætte Begjering, faae Udsættelse med at udskrives indtil Sessionen for det Aar, i hvilket han opnaaer 25 Aars Lægdsrullealderen. Enhver med Søfartsbog (§ 52) forsynet Værnepligtig, der ikke med den sædvanlige Udskrivningsalder har opnaaet Halvbefarenhedsgrad, bliver, naar han udebliver fra Sessionen, at betragte, som om han havde begjert Udsættelse. Med Udløbet af den tilstaaede Frist bliver den Paagjældende at behandle lige med de 22aarige Værnepligtige, Udsættelsen bortfalder i Krigstid, Enhver, der har faaet Udsættelse, har da, naar han ikke er hindret ved lovligt Forfald, at fremstille sig for den førstkommende Session, uden Hensyn til om han har faaet Udsættelse til en senere Session.

§ 15.

De, der fremstille sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling, forinden de have opnaaet den sædvanlige Udskrivningsalder, blive, naar de ikke findes at være tjenstdygtige, at afvise, forsaavidt de ikke i Henhold til § 18 udslettes af Rullen. Naar disse Værnepligtige saavel som de i § 16 omhandlede Værnepligtige for Sessionen derom fremsætte Begjering, kunne de dog, forsaavidt deres Mangel paa Tjenstdygtighed ikke er grundet i nogen Svaghed eller Legemsfeil, og de derhos ere saaledes udviklede, at de kunne antages inden Forløbet af 2 Aar at blive tjenstdygtige, foreløbig bekommes og behandles af Sessionen uden at udskrives. For disse Værnepligtiges Vedkommende oprettes en særskilt Lodtrækning. De, der saaledes ere foreløbig bedømte og behandlede, kunne af Krigsbestyrelsen antages som Frivillige. Saafremt Krigsbestyrelsen ikke ønsker at antage dem alle, have de med de lavere Lodtrækningsnumere Ret til at antages fremfor dem med de høiere. De, der antages, begynde dog først at aftjene Værnepligt fra den 1ste Januar, efterat de paa en Session eller af den Afdeling, ved hvilken de ere uddannede, ved en af Afdelingens Cassationscommission foretagen Bedømmelse ere fundne tjenstdygtige.

Afskediges de af Krigsbestyrelsen, forinden de ere fundne tjenstdygtige, blive de at behandle efter de almindelige Regler (jvfr. § 11.)

§ 16.

De, der ved deres første Møde for Sessionen, efter at have opnaaet den sædvanlige Udskrivningsalder, ei endnu findes at have den fornødne Legemsdygtighed, eller som lide af nogen Svaghed eller Legemsfeil, der antages at kunne hæves, kunne af Sessionen forbigaaes med Paalæg om at møde for næste Aars Session, og, saafremt de da endnu findes at være i lige Tilfælde, kunne de atter forbigaaes til den følgende Session, paa hvilken de skulle endelig behandles og enten som utjenstdygtige udslettes af Rullen eller udskrives lige med det 22aarige Mandskab. Dersom de udskrives, faae de i deres Tjenestetid i

Forstærkningen en Afkortning, der svarer til Tidsrummet mellem deres Udskrivning og deres første Møde paa Sessionen. Dog skulle de staae mindst to Aar i Forstærkningen.

§ 17.

Naar den, der af vedkommende Afdeling eller militaire Myndighed er hjemsendt som for Tiden tjenstdygtig, ikke findes at kunne afgjørende bedømmes ved hans første Møde paa Sessionen efter hans Hjemsendelse, kan hans endelige Behandling udsættes til Sessionen for det paafølgende Aar. Den, der paany findes tjenstdygtig, beholder sit tidligere Udskrivningsaar (jvfr. dog § 41).

§ 18.

De Værnepligtige, der have saadanne Svagheder eller Mangler, der gjøre dem for stedse uskikkede til al Krigstjeneste, blive efter foregaaende Undersøgelse paa Sessionen af denne at udslette af Rullen, hvorefter der af Udskrivningschefen meddeles dem Udygtighedspas.

§ 19.

Enhver tjenstdygtig Værnepligtig bliver paa Sessionen at udskrive til den egentlige Krigstjeneste eller som Militairarbeider. Der gives ham Vedtegning om den eller de Arter af Krigstjeneste, hvortil han efter samtlige forhaandenværende Forhold skjønnes bedst skikket. Underlæger og Underdyrlæger udtages af den hele Udskrivningsmasse uden Hensyn til, om de iøvrigt egne sig til egentlig Krigstjeneste eller til Militairarbeiderclassen.

§ 20.

For at den Værnepligtige skal kunne ansees tjenstdygtig til egentlig Krigstjeneste, skal der ikke kunne fordres en større Høide end 61 Tommer. Iøvrigt ville de nærmere Regler, der af Sessionen blive at iagttage ved Bedømmelsen af det værnepligtige Mandskabs Tjenstdygtighed, være at fastsætte ved kongelig Anordning.

§ 21.

Paa Sessionen bliver der at foretage Lodtrækning under Eet af alt det udskrevne Mandskab. Lodtrækningen indrettes saaledes, at der for hver Udskrivningskreds trækkes Numere fra Nr. 1 opad. Hver Mand har Ret til selv at udtage sit Numer. For dem, der for Sessionen godtgjøre at være forhindrede fra at møde paa Grund af Sygdom eller andet lovligt Forfald, trækkes Lod af Lægdsmanden eller et af Sessionens Medlemmer, forsaavidt Sessionen ikke finder Grund til at udsætte deres Behandling til næste Session.

§ 22,

Tvende Værnepligtige, som i samme Udskrivningskreds ere udskrevne for samme Aar, og som efter de dem paa Sessionen givne Vedtegninger ere brugbare for samme Vaaben eller Corps, kunne indbyrdes bytte Numer, forsaavidt ingen af dem ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende

Handling. Dog kunne Militairarbeidere bytte Numer, naar kun den, der ved Bytningen faaer det lavere Numer, ikke er funden skyldig i saadan Handling.

- Numerbytningen, der maa finde Sted, forinden Nogen af de Paagjældende er indtraadt i Tjeneste, bliver at berigtige enten paa Sessionen, for Udskrivningschefen eller for vedkommende militaire Myndighed.

Om Fordelingen af det paa Sessionen udskrevne Mandskab.

§ 23.

Det paa Sessionen til egentlig Krigstjeneste udskrevne Mandskab fordeles af Justitsministeren til Søværnet og Hærens forskjellige Vaaben og Corps i Overeensstemmelse med de i Lovene om Hærens og Søværnets Ordning givne Bestemmelser. Blandt det Mandskab, der paa Sessionen er fundet dygtigt til Tjeneste ved Søværnet eller andre af Hærens Vaaben eller Corps end Fodfolket, udtages i Reglen til Tjeneste ved vedkommende Værn, Vaaben eller Corps de med de lavere Lodtrækningsnumere fremfor dem med de høiere, der da tildeles Fodfolket. Skal der tildeles Søværnet eller andre af Hærens Vaaben eller Corps end Fodfolket mere Mandskab, end der paa Sessionen er betegnet som særlig skikket for det paagjældende Værn, Vaaben eller Corps, udtages det manglende Mandskab blandt de Værnepligtige, der ellers skulle tildeles Fodfolket, saaledes at ogsaa der i Reglen de med de lavere Lodtrækningsnumere udtages fremfor dem med de høiere.

Hvorledes det Mandskab, der tildeles Søværnet og de af Hærens Vaaben eller Corps, der have Tilgang fra flere end een Udskrivningskreds, skal fordeles paa de forskjellige Udskrivningskredse, fastsættes efter Udfaldet af Sessionen af Justitsministeren

§ 24.

Af de Værnepligtige, der paa Sessionen ere udskrevne som Militairarbeidere, bliver, forsaavidt de ikke efter den dem iøvrigt givne Vedtegning ere tildeelte Lægecorpset eller Dyr lægecorpset, af Justitsministeren i Overeensstemmelse med de i Lovene om Hærens og Søværnets Ordning givne Bestemmelser det fornødne Antal at fordele til de forskjellige Tjenestegrene, hvortil Militairarbeidere kunne bruges. De med de lavere Lodtrækningsnumere udtages fremfor dem med de høiere. Fordelingen paa de forskjellige Udskrivningskredse skeer i Forhold til det Antal Værnepligtige, der i hver Udskrivningskreds er udskrevet som Militairarbeidere.

§ 25.

De almindelige Regler om den Orden, i hvilken de Værnepligtige, hvem der paa Sessionen er givet Vedtegning om samme Tjenstdygtighed, efter deres Lodtrækningsnumere skulle tildeles de forskjellige Vaaben eller Corps, til hvilke samme Tjenstdygtighed udfordres, fastsættes ved kongelig Anordning. Om Indkaldelsen af det i Lægdsrullen staaende Mandskab.

§ 26.

Alle de aarlig til den egentlige Krigstjeneste udskrevne Værnepligtige indkaldes til Uddannelse ved det Værn, Vaaben eller Corps, hvilket de ere tildeelte.

Ingen Værnepligtig kan imod sin Villie befales at være Officersoppasser.

§ 27.

Ved alle Indkaldelser saavel til Linien som til Forstærkningen tages i Reglen Mandskabet af de yngste Aargange fremfor det af de ældre. Af samme Aargang indkaldes i Reglen Mandskabet med den kortere Uddannelse først. Naar Tjenestens Tarv kræver det, kan der til de forskjellige Vaaben og Corps eller Afdelinger af samme Vaaben, saavel som til de forskjellige Tjenesteydelser, hvortil Militairarbeidere bruges, indkaldes et forskjelligt Antal Aargange af det øvede Mandskab.

§ 28.

Indkaldelsen foregaaer i Reglen gennem Lægdsbestyrelsen for det Sted, i hvis Rulle den paagjældende Værnepligtige er indført. Den, der ikke findes i Lægdet eller ikke har Bopæl paa det af ham opgivne Sted (§ 48), har selv at skaffe sig Underretning om sin Indkaldelse og bliver, saafremt han indkaldes, men udebliver fra Mødet uden lovligt Forfald, at behandle og straffe efter den militaire Lovgivning som ulovlig Udebleven.

I Reglen gives der den Paagjældende ved hver Indkaldelse en Frist af 3 Døgn, forinden han behøver at forlade sin Hjemstavn, ligesom der indrømmes ham en Dag for hver 5 Miil, han ad den korteste Vei tillands har at tilbagelægge til det nærmeste Samlingssted. Tilsøes og paa de Strækninger, hvor der gives ham fri Befordring eller Erstatning for, hvad Befordringen koster, regnes ham kun den Tid tilgode, som han behøver for at tilbagelægge Veien. Under særlige Forhold kan Mandskabets Indkaldelse finde Sted ved Foranstaltninger, hvorom det Nærmere fastsættes ved kongelig Anordning. Om Indkaldelsen af det i Sørullen staaende befarne Mandskab.

§ 29.

Af det befarne Mandskab indkaldes der aarlig til Tjeneste paa Flaaden Saamange, som ere nødvendige til Bemanding af de Skibe, der i Henhold til Loven om Søværnets Ordning aarlig skulle udrustes. Krigsbestyrelsen bestemmer, hvormange Befarne der skal indkaldes, og til hvilken Tid de skulle møde.

§ 30.

Det befarne Mandskab indkaldes efter Befarenhedsgrad og Togter, saaledes at i hver Befarenhedsklasse de, som have de færreste Togter, indkaldes først uden Hensyn til deres Alder.

§ 31.

Som Halvbefaren betegnes den, der i 18 Maaneder, og som Heelbefaren den, der i 36 Maaneder har været i Fart som Sømand og i den Tid gjort i første Tilfælde 2, i andet 4 Reiser til Havne, der ere beliggende enten Vesten for Linien fra Texelen til Cap Lindesnæs eller Østen for Linien fra Rygenwalde til Calmar; dog kan den omhandlede Betegnelse ikke tillægges Nogen, forinden han har naaet en Lægdsrullealder af 18 Aar. Den, der har opfyldt disse Betingelser, forfremmes i Befarenhed enten af Chefen for det Orlogsskib, paa hvilket han gjør Tjeneste, eller af vedkommende Udskrivningschef, der har at paasee, at enhver søfarende Værnepligtig saaledes forfremmes, saasnart han dertil egner sig. De, der ikke i Eet og Alt have opfyldt de ovennævnte Betingelser, kunne, naar de iøvrigt skjønnes særdeles at egne sig dertil, forfremmes i Befarenhed saavel af Chefen for Orlogsskibet som af vedkommende Udskrivningschef. Den, der hører til Hærens eller Søværnets Linie, kan ikke uden Krigsbestyrelsens Tilladelse forfremmes til Befaren og overføres i Sørullen.

§ 32.

Togt bliver at tillægge enhver befaren Værnepligtig, der ifølge Indkaldelse eller frivillig har gjort Tjeneste ved Søværnet. Varer Tjenesten længere end 1/2 Aar, beregnes 2 Togter; overskrider den 1 Aar, beregnes 3 Togter; overskrider den 1 1/2 Aar, beregnes 4 Togter og saa fremdeles.

Har en søfarende Værnepligtig, efter at have opnaaet en Lægdsrullealder af 18 Aar, forinden sin Overførelse til Sørullen frivillig gjort Tjeneste paa Flaaden, bliver der, naar han overføres til Sørullen, at tillægge ham Togt for saadan Tjeneste. Har iøvrigt Nogen, før han blev overført til Sørullen, aftjent noget af sin Værnepligt enten i Hæren eller ved Søværnet, beregnes ham 1 Togt for hvert Aar, han har tjent. Naar Nogen fra Sørullen overføres til, Lægdsrullen, regnes hvert Togt ham tilgode som et Tjenestear i Linien. Har han 8 Togter, eller har han naaet 32 Aars Lægdsrullealderen, overføres han til Søværnets Forstærkning, i modsat Fald bliver han, saafremt han er tjenestedygtig, paa Sessionen at udskrive til Linien (§ 38).

§ 33.

Indkaldelse til Tjeneste af det befarnede Mandskab, der er nødvendigt til Bemanningen af de Skibe, der aarlig skulle udrustes, skeer paa følgende Maade:

Justitsministeren foranstalter inden 1ste Februar indrykket i de for offentlige Kundgjørelser bestemte Tidender, samt henlagt hos samtlige Mønstringsbestyrere, Lægdsforstandere og Lægds mænd en Kundgjørelse om Indkaldelse af befarent Mandskab. Enhver befaren Værnepligtig, hvem der ikke er tillagt noget Togt, har da, hvad enten han er paamønstret eller ikke, inden den i Kundgjørelsen fastsatte Frist, der ikke maa udstrækkes over 3 Uger efter Kundgjørelsens Udstedelse, forsaavidt han paa den Tid er tilstede her i Landet og ikke er hindret ved lovligt Forfald, at melde sig hos en Mønstringsbestyrer og til ham at afgive sin Søfartsbog.

Saasart den i Kundgjørelsen fastsatte Frist er udløben, skulle samtlige Mønstringsbestyrere tilstille Justitsministeren en Fortegnelse over de Befarne, der have afgivet deres Søfartsbøger. Derefter kundgiør Justitsministeren for Mønstringsbestyrerne inden 1ste Marts, hvilket Mandskab der skal indkaldes, og, saafremt flere Befarne af hver Befarenhedsgrad have meldt sig og afgivet deres Søfartsbøger, end der kan antages at ville behøves til Bemanningen af de Skibe, som i Aarets Løb skulle udrustes, da til hvilke Værnepligtige Søfartsbøgerne ville være at tilbagegive.

Saafremt ikke et saa stort Antal Befarne, som er nødvendigt til Bemanningen af de Skibe, der i Aarets første Halvdeel skulle udrustes, har afgivet Søfartsbøger, skal det befarne Mandskab, som antages at skulle bruges i Aarets Løb, tilveiebringes ved en yderligere Indkaldelse. I dette Øiemed kundgiør Justitsministeren, hvilke Togtclasser der skal melde sig og afgive deres Søfartsbøger, samt derefter, hvilke der skal indkaldes af de Befarne, som have afgivet deres Søfartsbøger. Denne yderligere Indkaldelse skal saavidt muligt være afsluttet inden 15de Marts.

Er derimod Antallet af de Befarne, der ere uden Togt og have afgivet Søfartsbøger, vel tilstrækkeligt til Bemanningen af de Skibe, som i Aarets første Halvdeel, men ikke tillige til dem, der i Aarets sidste Halvdeel skulle udrustes, udsættes Indkaldelsen af det endvidere fornødne befarne Mandskab til henimod den Tid, til hvilken det skal møde til Tjeneste. Ved denne Indkaldelse, der bør foregaae med de kortest mulige Frister, medtages kun Befarne uden Togt, medmindre disse i fornødent Fald i Forbindelse med dem, som kunne have til Raadighed af de tidligere i Aarets Løb indkaldte Befarne uden Togt, ikke udgiøre det fornødne Antal.

Forsaavidt de Paagiældendes Søfartsbøger maatte være beroende hos Skibsføreren, har Mandskabet at melde dette for Mønstringsbestyreren, hvorhos Skibsføreren er pligtig til i rette Tid at besørge Bøgerne afgivne til Mønstringsbestyreren.

Den Paagjældendes Numer i Søfartsbogen som Befaren afgjør den Følgeorden, hvori han i sin Togtclasser indkaldes til Tjeneste, saaledes at mellem de Befarne, der ere uden Togt, den med det lavere Numer indkaldes forud for den med det høiere, hvorimod i de andre Togtclasser det høiere Numer indkaldes fremfor det lavere; dog skal Enhver, der har meddeelt Mønstringsbestyreren, at han ønsker at gjøre Tjeneste udenfor sin Numerfølge og Togtclasser, naar han er under 30 Aar og med fyldestgjørende Beviis har godtgjort sin Brugbarhed, fortrinsviis indkaldes. Det indkaldte befarne Mandskab gives der Underholdningspenge fra den Dag, paa hvilken det er kundgjort, hvilket Mandskab der skal indkaldes, og tillades det de Paagjældende at gaae i indenrigs Fart paa deres Skyldbog, hvorhos Justitsministeren kan tillade dem at gaae i kortere udenrigs Fart med danske Skibe, imod at der stilles Sikkerhed for, at de ville møde i rette Tid. De, der ere her i Landet og paa ovenanførte Maade ere indvarslede, men ikke have meldt sig, straffes med Bøder fra 5 til 50 Rd. De kunne derhos udenfor den sædvanlige Følgeorden afgives til Tjeneste ved

Søværnet, forsaavidt der til den Tid maatte have Brug for dem. Den indkaldte Befarne, der uden lovligt Forfald undlader at give Møde, straffes efter den militaire Lovgivning som ulovlig udebleven. Skibsførere, der forsømme i rette Tid at afgive de hos dem beroende Søfartsbøger, straffes med Bøder fra 10 til 100 Rd. Skippere, der have gjort 3 Togter, og Styr mænd, der have gjort 4 Togter, kunne ikke indkaldes uden som Befalingsmænd.

§ 34.

I Fredstid kan enhver befaren Værnepligtig, der ikke har naaet en Lægdsrullealder af 25 Aar, naar han derom gennem en Mønstringsbestyrer henvender sig til vedkommende Udskrivningschef, blive fritagen for Indkaldelse i et Aar fra den Dag, paa hvilken han begjerer saadan Udsættelse. Den, der begjerer Udsættelse, afgiver sin Søfartsbog til Mønstringsbestyreren og kan ikke, saalænge Udsættelsen varer, udmønstres. Han kan til enhver Tid fordre sin Søfartsbog tilbage, men samtidig bortfalder Udsættelsen. Der kan ikke meddeles Nogen saadan Udsættelse mere end een Gang. Udsættelsen bortfalder i Krigstid.

§ 35.

De Befarne, der samtidig skulle aflevere Søfartsbøger, kunne, forsaavidt de have samme Befarenhedsgrad, indbyrdes bytte Numer med Hensyn til den Følgeorden, i hvilken de efter deres Numer i Søfartsbøgerne skulle indkaldes til Tjeneste, og bliver saadan Bytning at berigtige enten inden Udløbet af den Frist, inden hvilken Søfartsbøgerne skulle afgives, for en Mønstringsbestyrer eller inden Mødetiden for en Udskrivningschef. Dog kan den, der ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, ikke tilbytte sig et Numer, der skal indkaldes fremfor hans eget.

§ 36.

Naar det i Tilfælde af Krigsberedskab eller af andre særlige Grunde er nødvendigt, at en overordentlig Indkaldelse af befarent Mandskab finder Sted, og at det hurtigst muligt møder til Tjeneste, er Justitsministeren ikke bunden til den i § 33 for den ordentlige Indkaldelse fastsatte Indkaldelsesmaade.

- De, der da undlade at melde sig efter derom udgaaet Opfordring eller ikke møde efter Indkaldelsen, saavel som de Skibsførere, der forsømme i rette Tid at afgive de hos dem beroede Søfartsbøger, straffes som i § 33 fastsat, dog at Bøderne for de Befarne kunne stige til 100 Rd.

§ 37.

Hvis en befaren Værnepligtig ikke inden sit 26de Lægdsrulleaar har gjort et Togt, bliver han at indkalde forlods, hvorefter han ikke mere uden Krigsbestyrelsens Tilladelse kan udmønstres i udenrigs Fart eller forlade Landet, forinden han har gjort et Togt. Beordres han, efterat være kommen tilstede, ikke strax til Møde, og tillades det ham heller ikke at gaae i udenrigs Fart, gives der ham Underholdningspenge. Den forlods Indkaldte, der efter at være kommen tilstede og at være beordret til Møde undlader at give Møde, saavel som den, der, efterat have faaet Tilladelse til at gaae i udenrigs Fart, ikke møder til den fastsatte

Tid, straffes, naar de Paany træffes og ikke kunne godtgjøre antageligt For fald, efter den militaire Lovgivning som ulovlig udeblevne.

Om Tjenestetiden.

§ 38.

Alt det til den egentlige Land- eller Søkrigstjeneste eller som Militairarbeidere udskrevne Mandskab bliver i 8 Aar at henregne til Linien. De 8 Aar blive at regne fra den 1ste Januar i det Aar, for hvilket Udskrivningen er foregaaet. For dem, der uden foregaaende Udskrivning frivillig ere indtraadte i Tjeneste i Hæren eller ved Søværnet for at aftjene deres Værnepligt, regnes de 8 Aar, i hvilke de skulle tjene i Linien, fra den 1ste Januar i det Aar, i hvilket de efter opnaaet 18 Aars Lægsrullealder og som tjenstdygtige ere indtraadte i Tjeneste, eller, forsaavidt de ere antagne som Frivillige i Henhold til § 15, fra den 1ste Januar, efterat de ere fundne tjenstdygtige, For dem, der skulle henregnes til en tidligere Aldersklasse end den, med hvilken de ere indtraadte i Tjeneste, regnes de 8 Aar fra det Aar, til hvis Aldersklasse de skulle henregnes (§ 32 i Slutningen § 49).

§ 39.

Efter Udlevet af ovennævnte Tjenestetid i Linien bliver Mandskabet af Udskrivningschefen at overføre i Forstærkningen.

De Værnepligtige, som have modtaget Præstevielse i den danske Folkekirke, ere fritagne for Tjeneste i Forstærkningen og udslettes derhos i Fredstid af Rullen, naar de have tjent fem Aar i Linien. Regjeringen bemyndiges til at indrømme de af Staten anerkjendte Religionssamfunds Geistlige samme Stilling i Henseende til den dem paahvilende Værnepligt, som er fastsat for Folkekirkens Geistlige.

De som Militairarbeidere udskrevne Værnepligtige, der ikke have været indkaldte til Tjeneste i Linien, ere fritagne for Tjeneste i Forstærkningen og udslettes efter Udløbet af Tjenestetiden i Linien af Rullen.

§ 40.

Enhver i Forstærkningen overført Værnepligtig bliver staaende i Forstærkningen i 8 Aar, fradraget en saa lang Tid, som svarer til det 4dobbelte af den Tid, han i Linien som Menig eller Undercorporal udover 6 Maaneder under sædvanlige Forhold og for sin Uddannelses Skyld har været til Tjeneste. Ved Udregningen af den samlede Tjenestetid i Linien, der giver den Værnepligtige Ret til Afkortning af Tjenestetiden i Forstærkningen, tages der ikke Hensyn til mindre Tidsdele end 3 Maaneder. Den, der har været til Tjeneste i 3 Maaneder eller derover, men under 12 Maaneder, vil saaledes have Ret til at udslettes af Rullen efter 7 Aars Tjenestetid i Forstærkningen; den, der har tjent 12 Maaneder eller derover, men under 15 Maaneder, efter 6 Aars Tjenestetid i Forstærkningen, og saa fremdeles, saaledes at der gives den, der som Menig eller Undercorporal i fulde 2 Aar har været til Tjeneste for sin Uddannelses Skyld, en Afkortning i

Tjenestetiden i Forstærkningen af 6 Aar; denne Afkortning er den længste, der kan tilstaaes Nogen. Ingen kan paa Grund af Afkortning i Tjenestetiden udslettes af Rullen, før han har staaet 2 Aar i Forstærkningen og naaet en Lægdsrullealder af 30 Aar. Efter Udløbet af Tjenestetiden i Forstærkningen udsletter Udskrivningschefen den Værnepligtige af Rullen og meddeler ham derom et Beviis. Den, der anseer sig berettiget til, i Henhold til Bestemmelserne i denne eller den foregaaende Paragraph, at udslettes af Rullen, kan, naar Udskrivningschefen negter at udslette ham, fordre Spørgsmaalet afgjort ved Kjendelse af den førstkommende Session (§ 10).

§ 41.

Har en Værnepligtig, efterat være udskreven eller indtraadt i Tjeneste, ved uberettiget Bortreise eller paa, anden Maade en Tidlang vilkaarlig unddraget sig Værnepligten, kan denne Tid ikke regnes ham tilgode, men han vil have at aftjene sin fulde Tjenestetid saavel i Linien som i Forstærkningen, dog at han med opnaaet 48 Aars Lægdsrullealder i ethvert Fald udslettes af Rullen (§ 10).

§ 42.

Naar en Værnepligtig ikke er bleven behandlet til Udskrivning, forinden han har naaet 38 Aars Lægdsrullealderen, udslettes han af Rullen. Derved bortfalder dog ikke den Straf, han muligt ved ulovlig at have unddraget sig Værnepligten maatte have forskyldt.

§ 43.

Det befarne Mandskabs Tjenestetid udløber med opnaaet 38 Aars Lægdsrullealder, til hvilken Tid det af Udskrivningschefen udslettes af Rullen. I denne Tjenestetid gives der de Befarne, som for at opfylde deres Værnepligt i Fredstid og under almindelige Forhold have gjort mere end 1 Togt, 1 Aars Afkortning for hvert Togt, der udover 1 Togt saaledes er dem tillagt. Har nogen Befaren i Løbet af et Aar modtaget Underholdningspenge i over 3 Maaneder, uden i samme Aar at være bleven anvendt til Tjeneste, da tilstaaes der ham derfor Afkortning i Tjenestetiden som for et Togt. Afkortningen kan dog ikke overstige 3 Aar i det Hele, saaledes at ingen Befaren af denne Grund kan udslettes af Rullen, før han har naaet en Lægdsrullealder af 35 Aar.

§ 44.

Enhver Værnepligtig, der af vedkommende Afdeling eller militaire Myndighed efter foregaaende Undersøgelse erklæres for stedse uskikket til al Krigstjeneste, bliver at udslette af Rullen af Udskrivningschefen, der meddeler ham Udygtighedspas.

§ 45.

I Krigstid eller overordentlige Tilfælde kan Ingen forlange at overføres i Forstærkningen eller at udslettes af Rullen, blot fordi han har tjent i den foreskrevne Tid eller, saafremt han er befaren, opnaaet ovennævnte Alder.

Om Mønstringer.

§ 46.

Alt det Mandskab, der hører til Hærens eller Søværnets Linie eller Forstærkning, saavel som det befarne Mandskab, der er tilstede her i Landet, er forpligtet til, saafremt det ikke er i Tjeneste, at møde ved de Mønstringer, som Justitsministeren maatte anordne. Udeblivelse fra disse Mønstringer uden godtgjort lovligt Forfald straffes med Bøder fra 2 til 20 Rd,

Om Fritagelse for Tjeneste i Borgervæbninger og Politicorps.

§ 47.

Tjeneste i Kjøbstædernes Borgervæbninger eller Politicorps kan ikke affordres Nogen, der hører til Hærens eller Søværnets Linie eller til det befarne Mandskab. Med de midlertidige Undtagelser, der indeholdes i § 63, skal saadan Tjeneste ei heller kunne affordres dem, der hører til Forstærkningen.

Om Flytninger.

§ 48.

Den Rigets Indvaanere paahvilende Værnepligt skal, naar de ikke ere indkaldte til Tjeneste, ikke være dem til Hinder i at tage Ophold, hvor de ville heri Landet, dog, forsaavidt de ere optagne i Rullen, under Iagttagelse af Følgende: Den, som forlader det Lægd, i hvis Rulle han er optagen (§ 7), for, at tage varigt Ophold andetsteds i Landet, skal være forsynet med et Flyttebeviis, der udfærdiges af Lægdsforstanderen for det Sted, hvor den Vedkommende staaer i Rullen. Dog kan Flyttebeviset, forsaavidt det nye Opholdssted ligger i samme Udskrivningskreds som det fraflyttede Sted, ogsaa udfærdiges af Lægdsmanden for sidst, nævnte Sted. Flyttebeviset afgives inden 8 Dage efter Ankomsten paa det nye Opholdssted og senest inden 6 Uger efter Udstedelsen til Lægdsmanden, i Kjøbstæderne Lægdsforstanderen, for det tilflyttede Sted, der for Modtagelsen meddeler skriftlig Tilstaaelse. Samtidig med Afleveringen af Flyttebeviset skal den Værnepligtige for Lægdsbestyreren opgive sin Bopæl i Lægdet. Den Paagjældende optages i Rullen for det tilflyttede Sted. Enhver Værnepligtig, der opholder sig et Aar eller derover i et Lægd, i hvis Rulle han ikke er optagen, skal lade sig overføre til Rullen for det Sted, hvor han opholder sig. Den, der, uden at tage varigt Ophold andetsteds, forlader Lægdet for en længere Tid end 6 Uger, skal for Lægdsbestyrelsen melde sin Bortreise; han kan derhos opgive en i Lægdet bosat Mand, hvem Lægdsbestyreren da er pligtig at tilstille de den Værnepligtige vedkommende Indkaldelsesordrer og andre Meddelelser, men den Værnepligtige undgaaer ikke herved Strafansvar, saafremt han ved den af ham opgivne Mands Forsømmelse eller af anden Grund ikke kommer til Kundskab om den skete Meddelelse. Enhver Værnepligtig, der forandrer sin Bopæl i Lægdet, skal inden 14 Dage efter Bopælsforandringen opgive sin nye Bopæl for Lægdsbestyreren. Overtrædelse af de i denne Paragraph indeholdte Bestemmelser straffes med Bøder fra 5 til 50 Rd. Dog kan

Bøden under formildende Omstændigheder og navnlig, naar de Tidsfrister, inden hvilke en Anmeldelse skal gjøres, kun i ringe Grad ere overskredne, og den Paagjældendes Formuesomstændigheder iøvrigt tale derfor, nedsættes indtil 2 Rd. Har den Skyldige havt til Hensigt at unddrage sig Opfyldelsen af sin Værnepligt, kan han straffes med Fængsel.

Om Værnepligtiges Reiser til Udlandet m. v.

§ 49.

Den, som reiser til Udlandet, førend han i Henhold til § 7 skal optages i Rullen, skal, naar han vender tilbage inden sit 32 Lægdsrulleaar, under den i § 7 fastsatte Straf melde sig til Optagelse i Rullen, og, saafremt han har naaet den sædvanlige Udskrivningsalder og ikke har opnaaet Befarenhedsgrad, fremstille sig for den første Session, der holdes efter hans Tilbagekomst, Vender han tilbage, før Sessionen holdes for det Aar, i hvilket han opnaaer 25 Aars Lægdsrullealderen, henregnes han til den Aldersclasse, med hvilken han udskrives. Vender han senere tilbage, henregnes han til den Aldersclasse, han vilde have tilhørt, saafremt han var bleven udskreven med sit 25de Aar. De i denne Paragraph givne Regler for dem, der vende tilbage her til Landet, skulle ogsaa bringes til Anvendelse paa de i § 1, 2det Punktum, og § 2 ommeldte Personer, naar de erhverve fast Hjem her i Landet,

§ 50.

Den, der efterat være optagen i Rullen, eller efterat han skulde have meldt sig til Optagelse i Rullen, reiser til Udlandet eller farer med fremmede Nationers Skibe, skal under Straf af Bøder fra 5 til 50 Rd, melde saavel sin Afreise som sin Tilbagekomst for vedkommende Lægdsforstander eller, saafremt han er forsynet med Søfartsbog, for en Mønstringsbestyrer.

Udebliver han paa Grund af Fraværelse i Udlandet eller Fart med fremmede Nationers Skibe fra den Session, for hvilken han ifølge sin Alder skulde have fremstillet sig, betragtes han som udebleven fra Sessionen med lovligt Forfald. Han har ved sin Hiemkomst, forsaavidt han ikke har opnaaet Befarenhedsgrad, at fremstille sig for den første paafølgende Session for at bevise eller ialtfald tilveiebringe en grundet Formodning for, at han var i Udlandet eller i Fart med fremmede Nationers Skibe paa den Tid, da han ifølge sin Alder skulde have fremstillet sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling, og, forsaavidt han er udebleven fra flere Sessioner, at han siden uafbrudt har været saaledes fraværende eller dog kun har havt ganske midlertidigt og kortvarigt Ophold her i Landet udenfor Sessionstiden; han bliver da at behandle lige med det 22aarige Mandskab, saafremt han endnu ikke har opnaaet en Lægdsrullealder af 32 Aar, dog at han udslettes af Rullen med opnaaet 42 Aars Lægdsrullealder; har han naaet en Lægdsrullealder af 32 Aar, udslettes han af Rullen. Brister derimod hiint Beviis ham, bliver han at ansee som udebleven uden lovligt Forfald. Bestemmelserne i denne Paragraph komme ogsaa til Anvendelse paa dem, der, efterat være løste fra det undersaatlige Forhold til Danmark, paany erhverve fast Hjem her i Landet. De i nærværende Paragraphs andet Stykke givne

Bestemmelser gjælde dog ikke om dem, som ved Bortreise i Krigstid unddrage sig fra Udskrivning,

§ 51.

Den, der er udskreven, men endnu ikke tildeelt nogen Afdeling, saavelsom den, der hører til Hærens eller Søværnets Liniemandskab, kan ikke reise ud af Landet, uden at i første Tilfælde Justitsministerens, i sidste Tilfælde Krigsbestyrelsens Tilladelse dertil er ham meddeelt, Den, der er overført i Forstærkningen, kan i Krigstid ikke reise ud af Landet uden Krigsbestyrelsens Tilladelse. I Fredstid skal han, naar han reiser ud af Landet, melde saavel sin Afreise som sin Tilbagekomst for vedkommende Lægdsforstander og for det Corps eller den Afdeling, hvortil han hører. Overtrædelser af de i denne Paragraph indeholdte Bestemmelser straffes i Fredstid med Bøder fra 10 til 100 Rd., men i Krigstid med Fængsel, alt forsaavidt Handlingen ikke efter den militaire Lovgivning medfører større Straf. Forsaavidt Vedkommendes Tjenesteforhold medfører det, bliver han at dømme ved militair Ret. Hvad der i denne og de to næstforegaaende Paragrapher er fastsat om Reiser til Udlandet, gjælder ogsaa om Reiser til Island, Færøerne og de danske Besiddelser udenfor Europa.

Om Søfartsbøger.

§ 52.

Enhver Værnepligtig, der udmønstres eller forlader Landet for at fare med fremmede Nationers Skibe, skal være forsynet med en af Lægdsforstanderen for det Sted, i hvis Rulle han er indført, udstedt Søfartsbog, hvori hans fulde Navn, Fødested og Fødselsaar, samt hans Numer og Vedtegninger i Rullen, vedrørende hans Værnepligt, saavelsom hans Ud- og Afmønstringer skulle saavidt muligt til enhver Tid være fuldstændig indførte. Hverken Vedtegninger om overgaaede Straffedomme eller Skudsmaal maae indføres i Søfartsbøgerne.

Om Lægdsrullealderen.

§ 53.

Ved Lægdsrullealderen forstaaes det Aldersaar, som den Paagjældende har fyldt ved Calenderaarets Begyndelse, saa at t. Ex. de i 1845 Fødte have opnaaet 22 Aars Lægdsrullealderen den 1ste Januar 1868.

Om Behandlingen af Sager angaaende Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser.

§ 54.

Sager angaaende Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser behandles som offentlige Politisager, forsaavidt den Paagjældendes Tjenesteforhold ikke medfører, at han bliver at dømme ved militair Ret. Naar der i Henhold til denne

Lov skal idømmes Straf af Fængsel, bliver Reglen i alm, borg. Straffelov af 10 Febr. 1866 § 25 at følge.

Naar Straffen ikke kan antages at ville overstige Bøder, er Udskrivningschefen berettiget til at modtage den Skyldiges Tilbud om, for at undgaae videre Forfølgning af Sagen til Dom, at erlægge en passende Bøde indenfor den for Forseelsen fastsatte mindste og højeste Bøde. Alle Bøder for Overtrædelser af Værnepligtslovgivningen tilfalde Statskassen.

Ældre Bestemmelers Ophævelse.

§ 55.

F. 22 Marts 1792, F. indeh. nærmere Bestemmelse af Værnepligten af 8 Mai 1829, P. ang. Organisationen af en Lægdsindretning i Danmarks Kjøbstæder med Undtagelse af Kjøbenhavn af 10 Mai 1843 § 4, L. om Udskrivningsvæsenets Omordning m. m. af 23 Marts 1851, L. om Sessionsog Lægdsvæsenet for Staden Kjøbenhavn af samme Dag, L. om Værnepligt for Kongeriget Danmark af 2 Marts 1861, samt de øvrige hidtil gjældende Bestemmelser, som maatte være i Strid med Indholdet af nærværende Lov, hæves. Fremdeles haves de Bestemmelser i den gjældende Lovgivning, ved hvilke der i visse Tilfælde er tillagt Sessionen Straffemyndighed med Hensyn til Forseelser, begaaede af Lægdsforstandere og Lægds mænd.

Midlertidige Bestemmelser.

§ 56.

De Personer, der i Henhold til Fredstractaten af 30 Octb. 1864 bevare deres danske Indfødsret, blive ikke ved et midlertidigt Ophold i Danmark, men først, naar de her erhverve fast Hjem, Værnepligten undergivne.

§ 57.

Naar Nogen, der i Henhold til den ældre Lovgivning er bleven fritagen for Værnepligt ved Indbetaling af en Kjendelse, indkaldes til activ Tjeneste, bliver den erlagte Kjendelse at tilbagebetale ham, saafremt den er bleven indbetalt forinden Udstedelsen af P. af 10 og 27 Juli 1846.

§ 58.

Saalænge der endnu i Sørullen findes Værnepligtige, der ikke ere befarne, skulle disse være pligtige til at møde for de i Anledning af deres Udskrivning til Søkrigstjeneste eller Mønstring af Justitsministeren anordnede Sessioner. Det skal, hvad Værnepligtens Opfyldelse angaaer, have sit Forblivende ved de hidtil tilstaaede Lettelser med Hensyn til dem, der ved denne Lovs Kundgjørelse ere Skippere eller Styr mænd.

- Det skal ligeledes forsaavidt have sit Forblivende ved de før Kundgjørelsen af L. 2 Marts 1861 gjældende Regler med Hensyn til Følgeordenen for Udskrivningen og Indkaldelsen af de tidligere Søværnepligtige, at de Paagjældendes huuslige Stilling, saaledes som den var ved hiin Lovs Kundgjørelse, vedbliver at medføre den samme Forbigaaelse til Søkrigstjeneste som tidligere.

- De hidtil indkaldte Befarne faae Beregningen af den af dem ydede Tjeneste forandret efter de i denne Lovs § 32 givne Regler. Indtil en Omordning af Lønningsforholdene ved, Søværnet har fundet Sted, fastsættes Underholdningspengene for de indkaldte Befarne af begge Befarenhedsgrader til 5 Rd. maanedlig for de to første Gange, de indkaldes, og ellers til 10 Rd. maanedlig.

§ 59.

Indtil Udgangen af Aaret 1869 kunne de Værnepligtige, der ere udskrevne før Kundgjørelsen af L. om Hærens Ordning af 6 Juli 1887, og af dem, der senere ere eller blive udskrevne, de Værnepligtige, der ere fødte i 1844 eller tidligere, frigjøre sig for deres Tjenestepligt eller en Deel af samme ved stilling eller Bytning af Vilkaar. Stillinger og Vilkaarbytninger blive at berigtige og deres Virkninger at bedømme efter de i L. om Værnepligt for Kongeriget Danmark af 2 Marts 1861 givne Regler; dog skal den, der ved Vilkaarbytning ønsker at frigjøre sig for Tjeneste, kunne indgaae saadan Vilkaarbytning uden at være indkaldt til Tjeneste.

De Værnepligtige, der ved denne Lovs Kundgjørelse ere forfremmede til Befarne, beholde den dem ved § 30 i L. 2 Marts 1881 tilstaaede Ret til Bytning indtil Udgangen af Aaret 1869.

§ 60.

Bestemmelserne i denne Lovs § 40 komme ikke til Anvendelse paa de Værnepligtige, der ere behandlede til Udskrivning paa Sessionen for 1867 eller tidligere Sessioner, eller som før 1ste Januar 1867 ere indtraadte i Tjenesten. Disse blive med Hensyn til Udslettelse af Rullen at behandle efter de hidtil gjældende Regler.

Ligeledes ville de Værnepligtige, der forinden Kundgjørelsen af L. om Hærens Ordning af 6 Juli 1887 have begyndt Aftjeningen af deres Værnepligt ved stadig Tjeneste, fremdeles være at behandle overeensstemmende med L. om Værnepligt for Kongeriget Danmark af 2 Marts 1861 § 25. Bestemmelserne i denne Lovs § 43 om Afkortning i de Befarnes Tjenestetid komme ikke til Anvendelse paa dem, der ere blevne Befarne før denne Lovs Kundgjørelse.

§ 61.

De, der forinden denne Lovs Kundgjørelse have modtaget Præstevielse i den danske Folkelirke eller ere ansatte som Geistlige ved noget af Staten anerkjendt Religions-samfunds ere i Overeensstemmelse med § 4 i L. 2 Marts 1861 fritagne for Værnepligt.

Ligeledes fritages de, der forinden denne Lovs Kundgjørelse ere fast ansatte som Skolelærere ved Almue- eller Borgerskoler, i Overensstemmelse med § 32 i den nævnte Lov for Tjeneste i Forstærkningen, saalænge de forblive i saadan Stilling.

§ 62.

Indtil en forandret Ordning af den Dansk-vestindiske Hærstyrke er tilveiebragt, ville de Værnepligtige, der som Frivillige eller, efterat være udkrevne, paatage sig 6 Aars stadig Tjeneste i bemeldte Hærstyrke og udtjene denne Tid i Vestindien, være at udslette af Rullen. Udtræder nogen af disse Værnepligtige af sin Stilling, uden at være afskediget paa Grund af egen Forseelse, forinden han har gjort 6 Aars Tjeneste, men efterat have tjent 3 Aar i Vestindien, overføres han i Forstærkningen.

§ 63.

Indtil de borgerlig militaire Corps i Kjøbenhavn og de øvrige faste Pladser, derunder indbefattet Helsingør, ere blevne omordnede eller ophævede, skulle de, der ere ansatte ved disse Corps, forbigaaes ved Indkaldelse til Forstærkningen,

§ 64.

Bestemmelsen i § 6 om, at Bestyrelsen af de Forretninger, der vedkomme de Søfarendes Udog Afmønstring, underlægges de Embedsmænd, for hvilke Toldclareringen foregaaer, kommer, forsaavidt angaaer Helsingør, først til Anvendelse ved den nuværende Mønstringsbestyrers Afgang, og paa Bornholm først, naar de Mænd, der nu fungere som Mønstringsbestyrere, afgaae som saadanne.

§ 65.

Justitsministeren har at træffe de til denne Lovs Gjennemførelse nødvendige Foranstaltninger.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.
